

# မြန်မာနိုင်ငံရေးပါတီများနှင့် စစ်မှန်၍စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်

နိုင်ငံရေးပါတီများသည် စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ထွန်းကားရေးအတွက် နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနှင့်အညီ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်က မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုထားသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများတွင် ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးတွင် စည်းရုံးဆောင်ရွက်မည့် နိုင်ငံရေးပါတီနှင့် တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း စည်းရုံးဆောင်ရွက်မည့် နိုင်ငံရေးပါတီ ဟူ၍ရှိပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုအနေဖြင့် ပါတီ၏ နိုင်ငံရေးဝါဒသဘောတရားနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်၊ ပါတီဝင်အင်အားဖွဲ့စည်းပုံနှင့် အခြေခံစည်းမျဉ်း၊ ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာစည်းမျဉ်းများ၊ ပါတီဌာနချုပ်နှင့် ပါတီရုံးခန်းများစသည်ဖြင့် ခိုင်မာစွာ ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ကြရပါသည်။ တစ်နည်းအားဖြင့် နိုင်ငံရေးပါတီဆိုသည်မှာ ပြည်သူလူထုအတွင်း စည်းရုံးဆောင်ရွက်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲဝင် ကိုယ်စားလှယ်များအား ပြည်သူလူထု၏ထောက်ခံမှုဖြင့် နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ခွင့်ရမည့် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ပါသည်။

ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီခေတ်နိုင်ငံရေးပါတီများကို လိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်နိုးကြားလာရာမှ နိုင်ငံရေးပါတီများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်းကြီး (YMBA) ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်အတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့ရာ “နိုင်ငံရေးအစ ဝိုင်အမ်ဘီအေ” က ဟု ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့ကြသည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီး ပါလီမန်ခေတ်ဦးကာလတွင် နိုင်ငံရေးပါတီနှင့်နိုင်ငံရေးအင်အားစုအဖွဲ့များ အမြောက်အမြားပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရ ဥပဒေအာဏာ တည်သည့်နေ့မှစ၍ ၁၈ လအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပေးရမည်ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံရေးအင်အားစုများတွင် ဝါဒစွဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲ၊ အုပ်စုကွဲများအခြေအနေ၊ တောခိုလက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုအခြေအနေများကြောင့် ၁၉၅၁-၁၉၅၂ ခုနှစ်မှသာ ပထမအကြိမ် ရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပြီး ထိုရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလအနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဒုတိယအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဖဆပလနှင့် ပမညတ အတိုက်အခံ ညွန့်ပေါင်းအင်အားစုတို့ အဓိကအားပြိုင်ခဲ့ရာ ဖဆပလသည် အမတ်နေရာ အများစုဖြင့် အနိုင်ရခဲ့ပြန်သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ၁၀ နှစ်အကြာ ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် ဖဆပလအစိုးရအတွင်း ပုဂ္ဂိုလ်ရေးနှင့် အာဏာရရေးအခြေခံသည့် သန့်ရှင်းနှင့်တည်မြဲတို့ နိုင်ငံရေးအုပ်စုကွဲဂယက်နှင့် အစိုးရယန္တရားပျက်ယွင်းတော့မည့် အခြေအနေတို့ကြောင့် တပ်မတော်က အိမ်စောင့်အစိုးရဖွဲ့ကာ နိုင်ငံတဝန်ယူခဲ့ရပြီးနောက် ပြန်လည်ကျင်းပပေးခဲ့သည့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် တတိယအကြိမ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် သန့်ရှင်းဖဆပလအနိုင်ရရှိခဲ့သည်။ သန့်ရှင်းဖဆပလတို့က ပြည်ထောင်စုပါတီအမည်ပြောင်း၍ အစိုးရအာဏာရယူပြီး မကြာမီမှာပင် နိုင်ငံရေးအာဏာလွှဲပြောင်းအပြုဖြစ်ရပ်များ၊ ဖက်ဒရယ်ပြဿနာနှင့် ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်ရေး ကြိုးပမ်းလာမှုများကြောင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် တပ်မတော်က တော်လှန်ရေးကောင်စီဖွဲ့စည်း၍ နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ရယူခဲ့ရသည်။ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပထမခေတ်ကာလတွင် လွတ်လပ်ရေးနှင့်အတူ ပါလာသည့် ပြည်တွင်းရောင်စုံသောင်းကျန်းမှု၊ တရုတ်ဖြူပြည်ပကျူးကျော်မှု၊ နိုင်ငံရေးအုပ်စုကွဲ၊ ဂိုဏ်းကွဲများနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရားပျက်ပြားမှု အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပြိုကွဲမှုနှင့် ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်ရေးကြိုးပမ်းမှုအနိဗ္ဗာန်ရုံတို့ဖြင့် ဖြတ်သန်းခဲ့ရပြီးနောက်

၁၉၆၂ ခုနှစ်တွင် ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီပထမခေတ် တစ်ခန်းရပ်ခဲ့ရလေသည်။

## မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့တွင် မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီကို အမြဲတေပါတီအဖြစ် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ၁၉၇၁ ခုနှစ် ပါတီညီလာခံတွင် ပြည်သူ့ပါတီအဖြစ် ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ စီးပွားရေးမူဝါဒများ ယိုယွင်းလာမှုကို အကြောင်းပြု၍ ၁၉၈၈ ခုနှစ်တွင် အရေးအခင်းများ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် တော်လှန်ရေးကောင်စီခေတ်မှသည် ၁၉၇၄ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီ၏ တစ်ပါတီဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဖြင့် ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ၂၆ နှစ် ကြာမြင့်ခဲ့သည်။ မြန်မာ့ဆိုရှယ်လစ်လမ်းစဉ်ပါတီအနေဖြင့် ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ကို ကြိုးစားတည်ဆောက်ရင်း ကွန်မြူနစ်တို့၏

ဦးတင်ဦးနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်တို့က နာယကများဖြစ်သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်တွင် မှတ်ပုံတင်စာချိန်က ဦးအောင်ကြီးဥက္ကဋ္ဌ၊ ဦးတင်ဦး ဒု-ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးတို့ဖြစ်သည်။ အတွင်းရေးမှူး အဖွဲ့ဝင် ၃ ဦးမှာ ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်းကြည်ဟန်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း ချစ်နိုင်၊ ဟံသာဝတီ ဦးဝင်းတင်တို့ ဖြစ်သည်။ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင် စည်းရုံးရေးမှူး၊ ဦးလွင်ဘဏ္ဍာရေးမှူး၊ ဦးအောင်လွင် ပြန်ကြားရေးမှူး၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း အောင်ရွှေ စည်းရုံးရေးဌာနမှူး၊ ဦးကြည်မောင် သုတေသနဌာနမှူး၊ ဦးဘရွှေ အုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှူးတို့ဖြစ်သည်။ မှတ်ပုံတင်ပေးပြီးသည့် ပါတီများထဲတွင် အချို့ပါတီများမှာ တောတွင်းကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗကပ၏ ဒီမိုကရေစီအရေခြံ ဖွဲ့စည်းခိုင်းထားသောပါတီများ ဖြစ်နေကြောင်း စိစစ်တွေ့ရှိရသည့် ပြည်သူတိုးတက်

**ကိုလိုနီခေတ် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အမျိုးသားရေးစိတ်ဓာတ် ရှင်သန်နိုးကြားလာရာမှ နိုင်ငံရေးပါတီများ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာကလျာဏယုဝအသင်းကြီး (YMBA) ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာမှတစ်ဆင့် နိုင်ငံရေးနယ်ပယ်အတွင်း ဝင်ရောက်ခဲ့ရာ “နိုင်ငံရေးအစ ဝိုင်အမ်ဘီအေ” က ဟု ဆိုစမှတ်ပြုခဲ့ကြ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ပါလီမန်ခေတ်ဦးကာလတွင် နိုင်ငံရေးပါတီနှင့် နိုင်ငံရေးအင်အားစုအဖွဲ့များ အမြောက်အမြားပေါ်ပေါက်ခဲ့**

အန္တရာယ်များကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားခဲ့ရသည်။ အလံနီကွန်မြူနစ်၊ အလံဖြူ(ဗကပ) ကွန်မြူနစ်၊ ပြည်သူ့ရဲဘော်(ရဲဘော်ဖြူ)နှင့် ယင်းတို့၏ပါတီကွဲ၊ အုပ်စုကွဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကွဲများ မြေပေါ်ဆိုရှယ်နီ(ပမညတ) များက ဝိုင်းဝန်းဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ဗကပ UG များအပြင် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ၊ လက်ဝဲ၊ လက်ယာ၊ မြေပေါ်မြေအောက် အနေနှင့်အယှက်များကြောင့် လိုရာသို့ မရောက်ဘဲ နိုင်ငံ၏စီးပွားရေး အားနည်းခဲ့ရသည်။ ၁၉၈၈ ခုနှစ် အရေးအခင်းကာလ နိုင်ငံတော်၏ အဘက်ဘက်မှ ပျက်စီးယိုယွင်းနေသော အခြေအနေ၊ တိုင်းပြည်ပြိုကွဲတော့မည့် အခြေအနေ၊ ပြည်ပမှ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်လာမှုကြောင့် နိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အခြာအာဏာနှင့် လွတ်လပ်ရေးဆုံးရှုံးမည့် အခြေအနေတို့ကို အချိန်မီထိန်းသိမ်းနိုင်ရန် ၁၉၈၈ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်၏အာဏာအရပ်ရပ်ကို တာဝန်ယူခဲ့ရပြီး တစ်ပါတီအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ချုပ်ငြိမ်းသွားခဲ့ရသည်။

## ၁၉၈၈ ခုနှစ် နောက်ပိုင်းကာလ နိုင်ငံရေးပါတီများ

၁၉၈၈ ခုနှစ်နောက်ပိုင်း နိုင်ငံတော်ငြိမ်ဝပ်ပိပြားမှုတည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့လက်ထက်တွင် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပပေးရမည်ဟု ကြေညာခဲ့ပြီး ဦးဘဌေး အမှူးပြုသော ရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်ကို တာဝန်ပေး၍ နိုင်ငံရေးပါတီများ ဖွဲ့စည်းခွင့်ပြုခဲ့ရာ နောက်ဆုံးမှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုသည့် ၁၉၈၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက်နေ့ထိ အချိန် ၅ လအတွင်း နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၂၃၉ ပါတီမှတ်ပုံတင်ခဲ့ပါသည်။ ဦးသုဝေ၏ ဒီမိုကရေစီပါတီက ပထမဆုံးမှတ်ပုံတင်ခဲ့သည်။ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအဖွဲ့ချုပ်(ဦးအောင်ကြီး၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဦးတင်ဦးတို့ သုံးအုပ်စုပေါင်း၍ အောင်စုတင်) ပါတီက ဒုတိယမှတ်ပုံတင်သည်။ ဒေါက်တာစိန်ဝင်းခေါင်းဆောင်ပြီး အမျိုးသားဒီမိုကရေစီပါတီကို ဖွဲ့စည်းမှတ်ပုံတင်သည်။ ဒီမိုကရေစီပါတီတွင်

ရေးပါတီ(ရန်ကုန်)၊ အမြစ်ခင်းလူငယ်များပါတီ(မုံရွာ)၊ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသား နိုင်ငံရေးတပ်ပေါင်းစု (မန္တလေး)တို့အား မှတ်ပုံတင်ခွင့် ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။ ဒေါက်တာစိန်ဝင်းနှင့် NLD ပါတီအမတ် အများအပြားတော့ခို၍ နယ်စပ်တွင် NCGUB ယှဉ်ပြိုင် အစိုးရဖွဲ့စည်းသဖြင့် NLD ပါတီမှ ထိုသူများအား ထုတ်ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ကော်မရှင်သို့ စာဖြင့် တင်ပြခဲ့သည်။ အောင်စုတင် ခေါ် NLD သည်လည်း ဦးအောင်ကြီးအုပ်စုနှင့် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၊ ဦးတင်ဦးတို့ အုပ်စုကွဲခဲ့ကြသည်။ ဦးတင်ဦးက မျိုးချစ်ရဲဘော်များ အဖွဲ့ချုပ်ဝင် တပ်မတော်အရာရှိ ဟောင်းနှင့်တစ်အုပ်စုဦးအောင်ကြီးက ဦးကြည်မောင် အပါအဝင် ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်းများ စသည့် ၁၃ ဦးနှင့် တစ်အုပ်စု၊ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်က ရှစ်လေးလုံးကာလ သူ့ကို ဝန်းရံသော လက်ဝဲမျိုးစုံ ဦးကိုယု၊ ရဲဘော်ချမ်းအေး၊ ဟံသာဝတီဦးဝင်းတင်၊ ရှေ့နေ ဒေါ်မြင့်မြင့်ခင်၊ ဦးအောင်လွင်၊ မောင်သော်က၊ ဦးထွန်းတင်တို့ဖြစ်သည်။ ဦးအောင်ကြီးက ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်ကို ကွန်မြူနစ်များဖယ်ရှားရန် တိုက်တွန်းသည်။ ဦးအောင်ကြီးသည် တိုက်တွန်းချက်မအောင်မြင်ဘဲ NLD ပါတီမှ ထွက်ခဲ့ရပြီး ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများ ဒီမိုကရေစီပါတီကို ထူထောင်သည်။ ထိုစဉ်က ထူထောင်ခဲ့သည့် ၂၃၉ ပါတီထဲမှ စည်းကမ်းနှင့်မညီညွတ်သဖြင့် မှတ်ပုံတင်ခွင့် ငြင်းပယ်ခဲ့သည့်ပါတီ ၄ ပါတီ၊ ပါတီတွင်း မရပ်တည်နိုင်သည့်အခြေအနေများအရ ပါတီမှတ်ပုံတင်ထားခြင်းကို ပယ်ဖျက်ပေးရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ယင်းတို့၏ဆန္ဒအရ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသည့် ပါတီ ၁၀၂ ပါတီရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေအရ နိုင်ငံတော်အား လက်နက်စွဲကိုင်တိုက်ခိုက်နေသော သောင်းကျန်းသူအဖွဲ့အစည်းများ၏ မြေပေါ်မြေအောက် အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်ကြောင်း စစ်ဆေးတွေ့ရှိရသည့်ပါတီ ၃ ပါတီကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနည်းဆုံးမဲဆန္ဒနယ် ၃ နယ်မှာပင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခြင်းမပြုနိုင်သည့်

## မောင်ရွှေရှိ

ပါတီ ၃၇ ပါတီကိုလည်း ပယ်ဖျက်ခဲ့ရသည်။ ရွေးကောက်ပွဲမကျင်းပမီမှာပင် ပါတီ ၁၄၂ ပါတီကို ဖျက်သိမ်းခဲ့ရပြီး ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် မေလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၉၃ ပါတီသာ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပပြီးနောက် ပါတီ ဖျက်သိမ်းပေးရန် ဆန္ဒအလျောက်တင်ပြလာသည့် ပါတီ ၁၅ ပါတီ၊ နိုင်ငံတော်အား ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်နေသော လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် အဆက်အသွယ်ရှိသည့် ပါတီ ၅ ပါတီ၊ ပါတီလှုပ်ရှားမှုနှင့် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့မရှိတော့သည့် ပါတီ ၇ ပါတီ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ အင်အားမညီညွတ်တော့သည့် ပါတီ ၅၆ ပါတီတို့ကိုလည်း ကော်မရှင်က ဥပဒေနှင့်အညီ ဖျက်သိမ်းခဲ့ရသဖြင့် မူလကမှတ်ပုံတင်ခဲ့သည့် ပါတီပေါင်း ၂၃၅ ပါတီတွင် တရားဝင် ရပ်တည်နိုင်သည့် ပါတီ ၁၀ ပါတီသာ ကျန်ရှိပြီး ယင်းတို့အနက် ၅ ပါတီသာ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲအတွက် မှတ်ပုံတင်ခွင့် ပြန်လည်လျှောက်ထားခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က ပါတီမှတ်ပုံတင်ကြေး ၅၀၀ ကျပ် ပေးသွင်းကာ ပါတီအမည်၊ အမှုဆောင်အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့ရှိလျှင် လွယ်လွယ်မှတ်ပုံတင်နိုင်သည်ဟု ပြောစမှတ်ပြုခဲ့သည်။ ပါတီမူဝါဒ၊ လမ်းစဉ်၊ အင်အား လောက်လောက်လားလား ပီပီပြင်ပြင်မရှိဘဲ လူဆယ်ယောက် ငွေငါးရာရှိလျှင် ပါတီတစ်ခုဖွဲ့နိုင်သလို ဖြစ်ခဲ့သည်။

## ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ

၁၉၉၀ ပြည့်နှစ်၊ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲ၌ နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၃ ပါတီ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ပြီး ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရပါတီအား ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ အစိုးရတာဝန် လွှဲအပ်နိုင်ရေးအတွက် လိုအပ်နေသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရန် အမျိုးသားညီလာခံကို ကျင်းပခဲ့သည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင် အမတ်နေရာ အများဆုံးရရှိခဲ့သည့် NLD ပါတီနှင့် ယင်းပါတီအမတ်များက အမျိုးသားညီလာခံမှ ကျောခိုင်းထွက်ခွာသွားခဲ့သဖြင့် ပါတီစုံခေတ် ပြန်လည်ရှင်သန်စေမည့် လမ်းကြောင်းဖြစ်သော ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲရလဒ်သည်လည်း ပျက်ပြယ်သွားခဲ့ရပါသည်။

နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေး ကောင်စီသည် ၂၀၀၂ ခုနှစ်တွင် နိုင်ငံတော်ရှေ့ဆက်သွားမည့် မူဝါဒ ၇ ချက်ကို ချမှတ်၍ အမျိုးသားညီလာခံကို ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ပြန်လည်ကျင်းပခဲ့သည်။ အမျိုးသားညီလာခံမှ ပေါ်ထွက်လာသည့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ (၂၀၀၈) မူကြမ်းကို ၂၀၀၈ ခုနှစ်၊ မေလ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် ပြည်လုံးကျွတ်ဆန္ဒယူပွဲတွင် ထောက်ခံဆန္ဒမဲ ၉၂.၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် အတည်ပြုနိုင်ခဲ့သည်။ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေနှင့် သက်ဆိုင်ရာလွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေတို့ကို အသစ်ပြဋ္ဌာန်းပြီး ပထမအကြိမ် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွက် လွတ်လပ်၍ တရားမျှတသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပေးခဲ့သည်။ တပ်မတော်က နိုင်ငံတဝန်ယူခဲ့ရသည့် အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်မှ ပြည်သူ့ရွေးကောက်တင်မြှောက်သည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အုပ်ချုပ်ရေးစနစ်သို့ ညင်သာချောမွေ့စွာဖြင့် ကူးပြောင်းပေးနိုင်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်အေးချမ်းသာယာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကောင်စီသည် **စာမျက်နှာ ၇ သို့**



★ စာမျက်နှာ ၆ မှ

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်သို့ အသွင်ကူးပြောင်းရန် အတွက် အုပ်ချုပ်ရေး၊ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံတော်ဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး၊ တည်ဆောက်ရေးနှင့် အေးချမ်းသာယာရေးလုပ်ငန်းများကို ပြီးပြည့်စုံအောင် ဆောင်ရွက်ပြီး ပြည်သူတို့ လိုလားတောင့်တသည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ဒုတိယခေတ်ကာလကို ပြန်လည်လမ်းခင်းပေး၍ အေးချမ်းတည်ငြိမ်စွာ လွှဲပြောင်းပေးခဲ့ပါသည်။

ပါတီစုံဒီမိုကရေစီခေတ် နိုင်ငံရေးပါတီများ

၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲတွင် နိုင်ငံရေးပါတီ ၃၇ ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၂၉၈၇ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၈၂ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၂ ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၁၄၈ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ၆ ဦး ရွေးကောက်တင်မြောက်ခံခဲ့ရပြီး ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီသည် ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၃၂၅ နေရာတွင် ၂၅၉ နေရာ၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ၁၆၈ နေရာတွင် ၁၂၉ နေရာ အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး လွှတ်တော် ၂ ရပ်ပေါင်း ၄၉၃ နေရာအနက် ၃၈၈ နေရာရရှိခဲ့ သည်။ ပထမအကြိမ် လွှတ်တော်သက်တမ်းကို ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီက ဦးဆောင်ကာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီကို ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းမှ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇွန်လ ၁ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ အဖြစ် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်တွင် မှတ်ပုံတင်ခဲ့ပြီး ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံရေးပါတီ အဖြစ် မှတ်ပုံတင်ခွင့်ရရှိကာ ပါတီဥက္ကဋ္ဌ ဦးသိန်းစိန် နှင့် ပါတီဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ၂၇ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်း ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်ဦးဆောင်သည့် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအစိုးရ သည် တပ်မတော်အစိုးရက လမ်းခင်းပေးခဲ့သော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အသွင်ကူးပြောင်းရေးလုပ်ငန်း များကို ဖော်ဆောင်ရင်း လူ့အခွင့်အရေး၊ တန်းတူ ညီမျှရေး၊ တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များနှင့် ရင်ကြားစေ့စေ့၊ ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့် အရေး၊ ဖက်ဒရယ်အရေး၊ လူသားချင်းစာနာထောက် ထားရေး စသည်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းမျိုးစုံနှင့် အနောက်အုပ်စုများ နည်းလမ်း မျိုးစုံဖြင့် ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အကြံပြုချက် များ၊ အလုပ်ရုံဆွေးနွေးပွဲများ၊ လေ့လာရေးအစီ အစဉ်များဖြင့် အသွင်ကူးပြောင်းရေးဆွေးနွေးကြ ရင်းနှင့်အချိန်ကုန်ဆုံးခဲ့ရပြီး တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေး နှင့် ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး အရှိန်အဟုန်များ လျော့နည်းကာ မိတ္တီလာကိစ္စ၊ ရခိုင်အရေးအခင်း၊ လက်ပံတောင်းတောင်ဆန္ဒပြပွဲများ စသည့် လူမျိုး ရေး၊ ဘာသာရေး၊ ဒေသတွင်းပဋိပက္ခများ စတင် ဖြစ်ပွားလာခဲ့ရသည်။ မြစ်ဆုံစိမ့်ကိန်းလည်း ဆက်လက်လုပ်ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ ရပ်နားခဲ့ရ သည်။ အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး သမား၊ မူဟောင်းထိန်းသမား၊ ကြားနေသူများဟု အုပ်စု ၃ စုကွဲခဲ့ကြောင်း ဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်းမှ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေးသမား ၁၀ ရာခိုင်နှုန်း၊ မူဟောင်းထိန်းသမား ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း၊ ကြားနေသူ ၄၅ ရာခိုင်နှုန်း ပါဝင်ကြောင်း သံတမန်များအား ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့အပြင် မြန်မာအီးဂရက်စ် ကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများကို အကြံပေးအဖြစ် လက်ခံခဲ့ပြီးနောက် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း အပျော့ဂိုဏ်း နှင့် အမာဂိုဏ်း ပြဿနာဖြစ်ခဲ့ရသည်။

ထို့အပြင် ၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ အရ ဥပဒေပြုရေးအာဏာနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာ တို့အား ပိုင်းခြားကျင့်သုံးဆောင်ရွက်ရာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစိုးရနှင့် ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များ ကြား သဘောထားကွဲလွဲကာ ပါတီထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များအကြား အုပ်စုဖွဲ့အားပြိုင်မှုများ

ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတက ကန့်ကွက်နေ သည့်ကြားမှ ဥပဒေပြုလွှတ်တော်များမှ ဒေသဖွံ့ဖြိုး ရေးရန်ပုံငွေ ကျပ်သိန်းတစ်ထောင်ထုတ်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လွှတ်တော်အမတ်များ ၏လစာကို တစ်ဆယ်သိန်းကျပ်အထိ တိုးမြှင့်ပြီး နေ့စဉ်ထောက်ပံ့ကြေး တစ်သောင်းကျပ်ရရှိရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ နိုင်ငံတော်သမ္မတက သဘော မတူသဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းမရှိသော ဥပဒေ များပြဋ္ဌာန်းခြင်း၊ ပြည်သူ့လူထုအကျိုး၊ နိုင်ငံတော် ၏အကျိုးစီးပွားမပါဝင်သည့် ပြည်ထောင်စုအဆင့် အငြင်းပွားခြင်းကိစ္စများ၊ ဆောင်းပါးရှင် ဒေါက်တာ ဆိုတီဖွားရှာပုံတော်ကိစ္စရပ်များ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအမတ် များသည် နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန်အစိုးရ၏ မူဝါဒများကိုဝေဖန်ရာတွင် အတိုက်အခံပါတီမှ အမတ်များထက်ပင် ပိုမိုအသံကျယ်လောင်ခဲ့ ကြကြောင်း ပြောဆိုမှုများရှိခဲ့သည်။ ထို့အပြင်

**NLD ပါတီအစိုးရသက်တမ်းတွင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး ကြွေးကြော်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း အောင်မြင်မှုမရရှိဘဲ တိုင်းပြည် တည်ငြိမ်အေးချမ်းရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း လူမျိုးရေးပြဿနာများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ NLD ပါတီ၏ အစိုးရ သက်တမ်း ၅ နှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် လွှတ်တော်များအတွင်း နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများ၏ အကြံပေးများ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ဂျော့ဆိုးရော့စ်နှင့် ပတ်သက်ခဲ့သူ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးတာဝန်ပေးထားသော ဦးသောင်းထွန်း ကို အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းကိစ္စ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးကော်မရှင်တွင် ကိုဖီအာနန်ခေါင်းဆောင်၍ နိုင်ငံခြားသား ၂ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယင်းကော်မရှင်၏ အကြံပြု ချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စတို့တွင် လွှတ်တော်အတွင်းကန့်ကွက်မှုများ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့**

ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီအတွင်း ပါတီဥက္ကဋ္ဌရာထူးနေရာ ရယူလိုမှုကိစ္စများဖြင့် အုပ်စုဖွဲ့အားပြိုင်ကာ ပါတီတွင်းစည်းလုံးညီညွတ်မှု ပြိုကွဲခဲ့ရသည်။ ပါတီအတွင်း သူရဦးရွှေမန်းနှင့် ဝန်ကြီးအဟောင်းများပါဝင်သည့် လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်များ၊ သမ္မတဦးသိန်းစိန်နှင့် အစိုးရ အဖွဲ့ဝင် ပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့်ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ ဝန်ကြီးအချို့နှင့် ဗဟိုကော်မတီဝင်များ၊ ကြားနေ အရပ်သား ဗဟိုကော်မတီဝင်များနှင့် အလုပ်အမှု ဆောင်များဟု ၃ မျိုးကွဲခဲ့ကြသည်။ အထင်ရှားဆုံးမှာ နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် ရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်တော့မည်မဟုတ်ဟု ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်နာယက သူရဦးရွှေမန်းထံပေးပို့ခဲ့သည့် စာကို သတင်းမီဒီယာများအား ပြန်လည်ဖြန့်ဝေခြင်း၊ သမ္မတ အပါအဝင် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အားလုံး ရွေးကောက်ခံအမတ်ဖြစ်စေရန် လွှတ်တော်အတွင်း ပြင်ဆင်ရန် ကြိုးပမ်းခြင်း စသည့် အချက်များသည် ပါတီခေါင်းဆောင်များအချင်းချင်း အကွဲအပြဲများ ဖြစ်ပွားစေခဲ့သည်။ အဆိုးဆုံးမှာ နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်း ပုံအခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာခုံရုံးကို လွှတ်တော်က စွပ်စွဲ ပြစ်တင်ခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲမှစတင်၍ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်လာခဲ့ပြီး ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် သူရဦးရွှေမန်းတို့ တံခါး ပိတ်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းကို လွှတ်တော် အတွင်းရှိပြည်ထောင်စုကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ ခေါင်းဆောင်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အတွင်း သံသယ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ထို့အပြင် သမ္မတ၊ ဒုတိယသမ္မတနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများ၏ လစာငွေကိစ္စ၊ ပင်စင် လစာတိုးမြှင့်ခြင်းကိစ္စ၊ အမျိုးသားလူ့အခွင့်အရေး ကော်မရှင်ကို ပြည်ထောင်စုအဆင့် သတ်မှတ်ခြင်း ကိစ္စတို့ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော်သမ္မတ၏လုပ်ဆောင် ချက်များသည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအပါအဝင် တည်ဆဲဥပဒေများနှင့် ညီညွတ်ခြင်း ရှိ မရှိ စုံစမ်း ပေးရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းက

ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နာယကထံ စာရေးသား ပေးပို့ခဲ့သည်။ နောက်ပိုင်းတွင် အစိုးရအဖွဲ့အနေဖြင့် လွှတ်တော်မှ နိုင်ငံတော်သမ္မတကို စွပ်စွဲပြစ်တင်ခြင်း များ ဆောင်ရွက်လာနိုင်သည်ဟူသော သံသယစိတ် များဖြစ်ပွားခဲ့ကြသည်။ ထိုအကွဲအပြဲ ဇာတ်လမ်းများ သည်ရွေးကောက်ပွဲနီးလာသည့်နှင့်ပါတီတွင်းစည်းလုံး ညီညွတ်မှုပြိုကွဲခဲ့ရသည်။ ၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ ၂၉ နာရီအချိန်တွင် ခေတ္တဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်းနှင့် ဗဟိုအလုပ်အမှုဆောင် ၁၂ ဦးကို ဖယ်ရှားခဲ့သည့် ညတိုက်ပွဲဟူ၍ပင် ပြောစမှတ်တွင်ခဲ့ ရသည်အထိဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ပါတီတွင်းစည်းလုံး ညီညွတ်မှု ပျက်ပြားခဲ့သဖြင့် ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ် ရွေးကောက်ပွဲနှင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများတွင် ရှုံးနိမ့်ခဲ့ရသည်။

၂၀၁၅ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် ဒုတိယအကြိမ် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွက် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို

ကျင်းပခဲ့ပြီး နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၁ ပါတီမှ ကိုယ်စား လှယ်လောင်း ၅၇၂၈ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စား လှယ်လောင်း ၃၁၀ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီ ၂၂ ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် ၁၁၄၅ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦး ရွေးကောက်တင် မြောက်ခံခဲ့ရပြီး NLD ပါတီက အစိုးရဖွဲ့ကာ ဒုတိယ အကြိမ်လွှတ်တော်သက်တမ်းတွင် အာဏာရရှိခဲ့သည်။

NLD ပါတီသည် ၂၀၁၀ ရွေးကောက်ပွဲ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန်အတွက် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် ပြန်လည်မှတ်ပုံတင်ရန် ပါတီအတွင်း သဘောထား ကွဲလွဲမှုများဖြစ်ခဲ့သည်။ ရွှေဂုံတိုင်ကြေညာစာတမ်း ကို ဆုပ်ကိုင်ထားသည့် ဦးဝင်းတင် ခေါင်းဆောင် သောအဖွဲ့၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး လွှတ်တော်အတွင်းမှ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင် ဆင်လိုသည့် ဦးခင်မောင်ဆွေနှင့် ဒေါက်တာ သန်းငြိမ်းတို့ ဦးဆောင်သည့်အဖွဲ့၊ ဦးအောင်ရွှေ ခေါင်းဆောင်သော ကြားနေအဖွဲ့ စသည်ဖြင့် သဘောထားကွဲလွဲခဲ့ကြသည်။ ဦးတင်ဦးက ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ရန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ နောက်ဆုံးတွင် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ သဘော ဆန္ဒအရ ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ သဖြင့် NLD ပါတီသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် နိုင်ငံရေးပါတီ များမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေအရ ပျက်ပြယ်ခဲ့ပြီးဖြစ် သည်။ ဦးခင်မောင်ဆွေနှင့် ဒေါက်တာ သန်းငြိမ်းတို့ အမျိုးသားဒီမိုကရေစီအင်အားစု (NDF) ပါတီအမည် ဖြင့် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရောက်ရန် မှတ်ပုံတင်ခဲ့သဖြင့် NLD ပါတီမှ ယင်းတို့အပါအဝင် ဗဟိုကော်မတီဝင် ၁၃ ဦးကို ပါတီမှထုတ်ပယ်ခဲ့သည်။ ၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လတွင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်က ဝန်ကြီး ဦးအောင်မင်း၊ ဦးစိုးသိန်းနှင့် မြန်မာအီးဂရက်စ် အဖွဲ့တို့တွေ့ဆုံပြီး NLD ပါတီအား နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်း စဉ်များတွင် ပြန်လည်ပါဝင်နိုင်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့ကြ သည်။ ထို့နောက် ဝန်ကြီး ဦးအောင်ကြည်ကို ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်နှင့်

ညှိနှိုင်းရရှိချက်များအပေါ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ သူရဦးရွှေမန်း၊ အမျိုးသားလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးခင်အောင်မြင့်၊ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်ဥက္ကဋ္ဌ ဦးတင်အေးတို့နှင့် ဆက်လက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက် ပွဲကော်မရှင်အနေဖြင့် နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင် ခြင်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန် လွှတ်တော်သို့တင်ပြခဲ့ သည်။ လွှတ်တော်များမှ ဥပဒေပြင်ဆင်ပေးခဲ့ပြီး NLD ပါတီသည် နိုင်ငံရေးပါတီအဖြစ် မှတ်ပုံတင်ကာ ၂၀၁၂ ခုနှစ် ကြားဖြတ်ရွေးကောက်ပွဲကို ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်၍ NLD ပါတီအမတ်များ လွှတ်တော်အတွင်း ရောက်ရှိလာခဲ့ကြသည်။ NLD ပါတီသည် ၈၈ မျိုး ဆက်ကျောင်းသားများအဖွဲ့အပါအဝင် ပါတီကို ထောက်ခံဝန်းရံသူများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း များနှင့် လွှတ်တော်အတွင်း၊ လွှတ်တော်ပြင်ပ၊ ပါတီ အတွင်း၊ ပါတီပြင်ပ စည်းရုံး ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ၂၀၁၅ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အနိုင်ရရှိခဲ့ပြီး အစိုးရ ဖွဲ့စည်းနိုင်ခဲ့သည်။

NLD ပါတီအစိုးရသက်တမ်းတွင် ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ကြွေးကြော်၍ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသော်လည်း အောင်မြင်မှုမရရှိဘဲ တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်အေးချမ်း ရေးနှင့် အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ထိခိုက်စေနိုင်သည့် ရခိုင်ပြည်နယ်အတွင်း လူမျိုး ရေးပြဿနာများ ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ NLD ပါတီ၏ အစိုးရသက်တမ်း ၅ နှစ်တွင် အစိုးရအဖွဲ့နှင့် လွှတ်တော်များအတွင်း နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း များ၊ ပြည်ပနိုင်ငံများ၏ အကြံပေးများ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ ဂျော့ဆိုးရော့စ်နှင့် ပတ်သက်ခဲ့သူ မြန်မာနိုင်ငံအမျိုးသားလုံခြုံရေး အကြံပေးတာဝန်ပေးထားသော ဦးသောင်းထွန်းကို အစိုးရအဖွဲ့ဝန်ကြီးအဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းကိစ္စ၊ ရခိုင်ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ အကြံပေးကော်မရှင်တွင် ကိုဖီအာနန်ခေါင်းဆောင်၍ နိုင်ငံခြားသား ၂ ဦးဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ပြီး ယင်းကော်မရှင်၏ အကြံပြုချက်များဖြင့် ဆောင်ရွက်ခြင်းကိစ္စတို့တွင် လွှတ်တော်အတွင်း ကန့်ကွက်မှုများ ပြင်းပြင်းထန်ထန် ဖြစ်ပွားခဲ့ရသည်။ ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် ဗြိတိသျှသံရုံးမှ ဂျိုးဖစ်ရှာကို အနီးကပ်ခေါ်ယူထားခြင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံ အပေါ် ဂမ်ဘီယာနိုင်ငံမှ ICJ တွင် တရားစွဲဆိုခြင်း တို့မှာ OIC နှင့်ပတ်သက်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံ၏အချုပ်အခြာ အာဏာကို ထိခိုက်စေခဲ့သည်ဟု ဝေဖန်ပြောဆိုမှုများ ပြင်းထန်ခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးဌာနများတွင် နိုင်ငံတကာ အကြံပေးများအဖြစ် နိုင်ငံရေးအကြံပေး ဂျိုးဖစ်ရှာ၊ ရခိုင်အရေးကိစ္စ ကိုဖီအာနန်၊ စီးပွားရေး အကြံပေး ရှောင်တနယ်တို့အပါအဝင် နိုင်ငံခြားသား ၉၀ ကျော်ကို ခန့်အပ်ခဲ့ပြီး နိုင်ငံခြားသားငှားရမ်းခ တစ်နှစ်လျှင် ကျပ်နှစ်ဆယ့်ငါးဘီလီယံခန့် သုံးစွဲခြင်းကိစ္စများ အတွက် လွှတ်တော်အတွင်းမေးမြန်း ပြစ်တင်ခံခဲ့ရ သည်။ နိုင်ငံတော်၏ ကြွေးမြီများအနေဖြင့် သမ္မတ ဦးသိန်းစိန် အစိုးရအပါအဝင် ယခင်အစိုးရများ လက်ထက် ၇၃ နှစ်တာကာလအတွင်း စုစုပေါင်း ပြည်ပချေးငွေ အမေရိကန်ဒေါ်လာ ၉၀၈၆.၇၉၆ သန်း ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း NLD အစိုးရသက်တမ်း ၃ နှစ်တာ ကာလအတွင်း ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်မှ အတည်ပြုပေးသည့် ပြည်ပချေးငွေများမှာ ၁၀၀၀၀.၂ သန်းအထိရှိခဲ့သည်။ နိုင်ငံခြားချေးငွေများ မြောက်မြားစွာ ရယူသုံးစွဲခဲ့ရသည်။ NLD အစိုးရ သည် အစိုးရတစ်ရပ်ဖြစ်သော်လည်း နိုင်ငံတကာ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် ပြည်ပနိုင်ငံများ၏လွှမ်းမိုးမှု၊ အကြံပြုမှုများဖြင့် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ကာ ယင်းတို့ အလိုကျ ထိန်းကျောင်းဆောင်ရွက်ခြင်းကို ခံခဲ့ရ သည်။ နိုင်ငံတော်၏ လုံခြုံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ငြိမ်းချမ်း ရေး၊ ရခိုင်လူမျိုးရေးရာကိစ္စများ၊ အစိုးရအဖွဲ့နှင့် လွှတ်တော်များမှ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက် ရသောကိစ္စများအတွက် ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်၏ အတည်ပြုချက်ဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ကြရသည်ဆို သော်လည်း မလွန်ဆန်နိုင်သည့် နိုင်ငံတကာအဖွဲ့ အစည်းများနှင့်အကြံပေးများ၏ကြိုးဆွဲရာကရသည့် အဖြစ်မျိုးသို့ ရောက်ခဲ့ရသည်။ စာမျက်နှာ ၈ သို့



★ စာမျက်နှာ ၇ မှ

ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်အနေဖြင့် နိုင်ငံတော်ကို သမ္မတ အုပ်ချုပ်မှုအဖြစ်မှ ရုပ်သိမ်းပယ်ဖျက်ဖျက် ပြန်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ပြီး အစိုးရအဖွဲ့တာဝန်လွှဲပြောင်းပေးပြီး သမ္မတနှင့် ဒုတိယသမ္မတများကို ရုံးဖွဲ့စည်းမှုအကြောင်းပြု၍ သူ၏အမိန့်ဖြင့် ရုံးတက်ရောက်ခွင့် ပိတ်ပင်ခဲ့သည့်ကာလများ ရှိခဲ့သည်။ လွှတ်တော်များတွင် ဆွေးနွေးမည့်အစီအစဉ်များကို သူ့ထံ တင်ပြခွင့်ပြုချက်ရရှိမှ ဆောင်ရွက်ခြင်းများလည်း ရှိခဲ့သည်။ လွှတ်တော်အတွင်း မေးခွန်းနှင့် အဆိုများအတွက် ထောက်ခံခြင်း၊ ကန့်ကွက်ခြင်း၊ ဆွေးနွေးခြင်းတို့တွင် သူနှင့်ပါတီ၏ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များက ဆောင်ရွက်ရသည်။ ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း လိုက်နာဆောင်ရွက်ခြင်းမရှိသည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များကို ပါတီမှ ထုတ်ပယ်သည်အထိ အရေးယူခဲ့သည့် သာဓကများရှိခဲ့သည်။

မြန်မာ့နိုင်ငံရေးပါတီများ၏ သမိုင်းစဉ်တစ်လျှောက် ပါတီတွင်းစည်းလုံးညီညွတ်မှုအားနည်းခဲ့ကြသလို ပါတီခေါင်းဆောင်များအချင်းချင်း အကွဲအပြားဖြစ်ခဲ့ကြရသည်ကိုလည်း တွေ့ရှိရသည်။ ထိုသို့ဖြစ်ပွားရခြင်းမှာ သဘောတရားအယူဝါဒအကြောင်းခြင်းရာ၊ နိုင်ငံရေးအကြောင်းခြင်းရာ၊ အမျိုးသားရေး အကြောင်းခြင်းရာများကြောင့်ဖြစ်ပေါ်ရခြင်းထက် ပုဂ္ဂလိကရာထူးနေရာရယူလို၍သော်လည်းကောင်း၊ သူ့လူကိုယ့်လူ ဆရာတပည့်မွေး၍ တိုက်ခိုက်ကြခြင်းဖြင့်သော်လည်းကောင်း၊ မိမိပါတီကို အထင်ကြီး လွန်းခြင်း၊ သူတစ်ပါးတိုင်း တစ်ပါးကို အထင်ကြီးလွန်းခြင်းနှင့် အခြားပါတီများကို တိုက်ခိုက်ခြင်းတို့ဖြင့် ပါတီအတွင်း၊ ပါတီပြင်စည်းလုံးညီညွတ်မှု ကျဆင်းခဲ့ကြရသည်။ ပါတီအချင်းချင်း ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် ပါတီအတွင်း ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းကျကျ ဥပဒေနှင့်အညီ ဆောင်ရွက်သင့်သော်လည်း ပါတီခေါင်းဆောင်များအနေဖြင့် အာဏာရှင်ဆန်ဆန် ဆောင်ရွက်မှုနှင့် ပါတီဖွဲ့စည်းပုံစည်းမျဉ်းများကို မျက်ကွယ်ပြုမှုများလည်း ရှောင်ရှားသင့်ပါသည်။ ပြည်သူလူထုအကျိုး၊ နိုင်ငံအကျိုးဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ပါတီအကျိုးထက် နိုင်ငံအကျိုး၊ အများပြည်သူအကျိုးကို ဦးစားပေးဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီ အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီများအခြေအနေ

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၈ ရက်နေ့တွင် တတိယအကြိမ် လွှတ်တော်သက်တမ်းအတွက် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးပါတီ ၈၇ ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၅၃၇၉ ဦး၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလိကိုယ်စားလှယ်လောင်း ၂၆၀ ဦး ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြပါသည်။ သို့သော် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အာဏာရပါတီအစိုးရ၏ ပါဝင်စွက်ဖက်မှုများ၊ နိုင်ငံတကာအဖွဲ့အစည်း အချို့၏ ဝင်ရောက်ဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် မဲစာရင်းကြီးမားစွာ မှားယွင်းမှုများ၊ မဲမသမာမှုဖြစ်စဉ်များကို တာဝန်ယူဖြေရှင်းခြင်းမပြုဘဲ လွှတ်တော်ခေါ်ယူပြီး နိုင်ငံတော်အာဏာကို ရယူမည့် အခြေအနေတို့ကြောင့် တပ်မတော်သည် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ အရေးပေါ်ကာလပြဋ္ဌာန်းပြီး နိုင်ငံတော်စီမံအုပ်ချုပ်ရေးကောင်စီဖွဲ့စည်း၍ နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထိန်းသိမ်းတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ခဲ့ရပါသည်။

၂၀၀၈ ခုနှစ် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲများ စတင်ကျင်းပခဲ့သည့် ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်မှစ၍ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲ မတိုင်မီ အချိန်အထိ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်မှ မှတ်ပုံတင်ခွင့်ပြုခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးပါတီပေါင်း ၁၂၈ ပါတီရှိခဲ့ပြီး အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ပယ်ဖျက်ခံခဲ့ရသည့် နိုင်ငံရေးပါတီ ၃၆ ပါတီရှိ၍ နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၂ ပါတီ ကျန်ရှိပါသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီ ၉၂ ပါတီအနက် နိုင်ငံရေးအယူဝါဒအရ ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးပါတီများမှာ ၄၃

ပါတီ၊ တိုင်းရင်းသားမျိုးနွယ်စုများအလိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးပါတီများ ၁၉ ပါတီနှင့် ဒေသအလိုက် ဖြစ်ပေါ်လာသော နိုင်ငံရေးပါတီ ၃၀ ပါတီ ရှိပါသည်။ အဆိုပါ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်မတိုင်မီက တည်ရှိခဲ့သည့် ပါတီအချို့ပါဝင်သလို ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်ကာလများနှင့် ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်မတိုင်မီထိ တည်ထောင်ခဲ့ကြသည့် ပါတီများဖြစ်ကြပြီး သက်တမ်းကာလအားဖြင့် ဆယ်စုနှစ်ကျော် သက်တမ်းရှိသည့် ပါတီများရှိသကဲ့သို့ အနည်းဆုံးကာလအားဖြင့် သုံးနှစ်ကျော် လေးနှစ် နီးပါး ရှိကြပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် မူဝါဒ၊ လမ်းစဉ် ခိုင်မာမှုမရှိသဖြင့် ပါတီထူထောင်သူများအပေါ် မူတည်၍ ရွေးကောက်ပွဲဝင်နိုင်ရုံသာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် နိုင်ငံရေးပါတီများလည်း ရှိခဲ့သည်။ ပါတီရုံးခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ ပါတီရန်ပုံငွေ၊ ပါတီဝင်အင်အားများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ရပ်နှင့် ညီညွတ်အောင် ဆောင်ရွက်နိုင်မှုများ အားနည်းသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်း ဥပဒေအသစ်ပြဋ္ဌာန်းရာတွင် နိုင်ငံရေးပါတီများ အားကောင်းမောင်းသန်ဖြင့် တောင့်တင်းခိုင်မာပြီး နိုင်ငံတော်ကို ဦးဆောင်နိုင်မည့်ပါတီများ ပေါ်ထွက်လာစေရန် ပါတီဝင်အင်အား၊ ပါတီရန်ပုံငွေ၊ ပါတီရုံးခန်းများ စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ပြဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ရခြင်းဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။

❖ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် လူမှုအကျိုးစီးပွားများကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ပါတီဝင်အသစ်များ စုစည်း၍ အနာဂတ်နိုင်ငံရေးမျိုးဆက်သစ်များ ပျိုးထောင် မွေးထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အား ဦးဆောင်နိုင်မည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသူများ လုံလုံလောက်လောက်ရှိရေး ဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်

❖ နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးပလက်ဖောင်းတစ်ခုရရှိရေးဆိုသည့် ကျဉ်းမြောင်းသည့်နိုင်ငံရေးလုပ်စားခွင့်အခြေအနေ ဖန်တီးမှုမျိုးမဖြစ်သင့်ဘဲ နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ ပြည်သူလူထုအကျိုး၊ အများကောင်းကျိုးတို့အတွက် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်သည်။ ကျန်ပါတီများကိုလည်း နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများနှင့်အညီ ဆက်လက်စိစစ်ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးပါတီအပေါ် လေ့လာချက်များအရ ဒီမိုကရေစီစနစ်ခိုင်မာအားကောင်းစေရေး၊ တိုင်းပြည်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ခိုင်မာအားကောင်းသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ စစ်မှန်၍ စည်းကမ်းပြည့်ဝသော နိုင်ငံရေးပါတီများ တည်ရှိဖို့ လိုအပ်ကြောင်း အထင်အရှားတွေ့ရပေသည်။ အသစ်ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည့် နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများသည်လည်း ခိုင်မာအားကောင်းသည့်နိုင်ငံရေးပါတီများ ဖြစ်လာစေဖို့ ရည်ရွယ်၍ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ယင်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများတွင်လည်း ပါတီငယ်များ၊ တိုင်းရင်းသား ဒေသများရှိ တိုင်းရင်းသားပါတီများအနေဖြင့် ရပ်တည်ဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးထားပါသည်။ ဒီမိုကရေစီ၏ အနှစ်သာရဖြစ်သည့် ပါတီကြီးငယ်မရွေး အားလုံးပါဝင်နိုင်ရေးသည် အရေးကြီးသည့်အတွက် အားလုံးပါဝင်နိုင်အောင် ဆောင်ရွက်ပေးထားကြောင်း တွေ့ရပေသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများသည် နိုင်ငံတော်၏ ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် တရားစီရင်ရေးကဏ္ဍများတွင် ပြည်သူကိုယ်စားပြုပြီး တိုင်းပြည်တာဝန်များကို ဦးဆောင်ဦးရွက်ပြုကြရမည့်သူများဖြစ်ပါသည်။ ခိုင်မာအားကောင်းသည့် နိုင်ငံရေးပါတီများ ဖြစ်စေရန် တစ်နိုင်လုံးနှင့်လျော်ညီစွာ ပါတီဝင်အင်အား၊ ပါတီရန်ပုံငွေ၊ နိုင်ငံရေးပါတီရုံးခွဲများ ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့် မဲဆန္ဒနယ်အရေအတွက်ကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ထို့အတူ တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်တစ်ခုအတွင်း၌

သာ စည်းရုံးမည့်ပါတီဖြစ်ပါက တိုင်းဒေသကြီး သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အတွင်း စည်းရုံးမည့်ပါတီနှင့် အညီ ပါတီဝင်အင်အား၊ ပါတီရန်ပုံငွေ၊ နိုင်ငံရေးပါတီ ရုံးခွဲများ ရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ ရွေးကောက်ပွဲတွင်လည်း သတ်မှတ်ထားသည့်မဲဆန္ဒနယ်အရေအတွက်ကို ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ခိုင်ခိုင်မာမာ ရပ်တည်ဖွဲ့စည်းနိုင်မှသာ တိုင်းပြည်အကျိုး၊ ပြည်သူများ၏အကျိုးကို ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်အနေဖြင့် ရေရှည်အကျိုးကိုမျှော်ကိုးပြီး တိုင်းပြည်အတွက်၊ အများပြည်သူလူထုအတွက် စည်းကမ်းပြည့်ဝသောပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် ပြဋ္ဌာန်းဥပဒေများနှင့်အညီ တိတိကျကျ မှန်မှန်ကန်ကန် ဆောင်ရွက်သွားရမည်ဖြစ်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများသည် လူမှုအကျိုးစီးပွားများကို ဖော်ဆောင်ခြင်း၊ ပါတီဝင်အသစ်များ စုစည်း၍ အနာဂတ်နိုင်ငံရေးမျိုးဆက်သစ်များ ပျိုးထောင်မွေးထုတ်ပေးခြင်းဖြင့် နိုင်ငံတော်အား ဦးဆောင်နိုင်မည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့အစည်းများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်နိုင်သည့် အရည်အချင်း ပြည့်ဝသူများ လုံလုံလောက်လောက်ရှိရေး ဆောင်ရွက်ကြရန်လိုအပ်ပါသည်။

နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းမှာ နိုင်ငံရေးပလက်ဖောင်းတစ်ခု ရရှိရေးဆိုသည့် ကျဉ်းမြောင်းသည့် နိုင်ငံရေးလုပ်စားခွင့်အခြေအနေ ဖန်တီးမှုမျိုးမဖြစ်သင့်ဘဲ နိုင်ငံတော်အကျိုး၊ ပြည်သူလူထုအကျိုး၊ အများကောင်းကျိုးတို့အတွက် ရည်မှန်းချက်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သင့်ပါသည်။ နိုင်ငံ၏ အရေးအရာများတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ကြရပါမည်။ နိုင်ငံတော်အတွင်း ဖြစ်ပေါ်နေသော သဘာဝဘေး၊ ကပ်ရောဂါဘေး စသည်တို့အပြင် လက်ရှိအခြေအနေအရ အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ လူသတ်ခြင်း၊ တိုင်းပြည်မတည်မငြိမ်ဖြစ်အောင် ပြုလုပ်နေသည့် အဖွဲ့အစည်းများ၊ လုပ်ရပ်များကို မြင်ပါလျက်၊ သိပါလျက်နှင့် မသိချင်ယောင် မဆောင်ဘဲ နိုင်ငံရေးပါတီကောင်းတစ်ခုပီသစွာ ပြည်သူ့အကျိုး၊ တိုင်းပြည်အကျိုးကိုကြည့်၍ တိုင်းပြည်တည်ငြိမ်အေးချမ်းအောင် ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းကြရပေမည်။ သို့မှသာ ပြည်သူလူထု၏ ယုံကြည်မှုကိုရရှိပြီး ပြည်သူလူထု၏ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုဖြင့် ဒေသအတွင်း တည်ငြိမ်းအေးချမ်းကာ လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ရွေးကောက်ပွဲများကို အောင်မြင်စွာဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကျော်လွှားကြရမည်ဖြစ်ပါသည်။

ယနေ့အချိန်အခါသည် စစ်မှန်စည်းကမ်းပြည့်ဝသည့် ပါတီစုံဒီမိုကရေစီစနစ် ခိုင်မာစေရန်နှင့် ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ်ကိုအခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့် ဦးတည်ဆောင်ရွက်နေသည့်အားလျော်စွာ နိုင်ငံရေးပါတီများအနေဖြင့် လွတ်လပ်ပြီး တရားမျှတသော ပါတီစုံဒီမိုကရေစီအထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်အနိုင်ရရှိပြီး နိုင်ငံတော်တာဝန်ကို ထမ်းဆောင်နိုင်ပါစေကြောင်း ဆန္ဒရှိကောင်းတောင်းလျက် တင်ပြလိုက်ရပါသည်။

ရည်ညွှန်းချက်

- ၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ
- ၂။ နိုင်ငံရေးပါတီများမှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ၊ နည်းဥပဒေများ
- ၃။ မြန်မာနိုင်ငံရေးဖြစ်စဉ်အကျဉ်း
- ၄။ မြန်မာနိုင်ငံရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုနှင့် လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးခဲ့ရသော အခွင့်အလမ်းများ ၂၀၁၀-၂၀၁၆
- ၅။ နိုင်ငံရေးနှင့် နိုင်ငံရေးပါတီ
- ၆။ ဒီမိုကရေစီဒုတိယအစိုးရသစ်နှင့်မြန်မာနိုင်ငံ
- ၇။ သူရဦးရွှေမန်းကိုလေ့လာခြင်း
- ၈။ မြန်မာနိုင်ငံရေးပါတီ (၂၀၂၂)
- ၉။ နိုင်ငံတော်၏ ပြည်ပကြွေးမြီအခြေအနေနှင့် ပဲရစ်ကလပ် ကြွေးမြီရှင်းလင်းခြင်းအတွေ့အကြုံ